TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Dnro 2084/93/21

17.03.2021

Eduskunta, Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Hallintovaliokunnan asiantuntijapyyntö 11.3.2021

Asiantuntijalausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksista neuvoston puitepäätöksen 2002/465/YOS ja direktiivin 2014/41/EU muuttamisesta niiden mukauttamiseksi henkilötietojen suojaa koskeviin EU:n sääntöihin

Hallintovaliokunta on pyytänyt tietosuojavaltuutetun toimistolta kirjallista asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksista neuvoston puitepäätöksen 2002/465/YOS ja direktiivin 2014/41/EU muuttamisesta niiden mukauttamiseksi henkilötietojen suojaa koskeviin EU:n sääntöihin.

Kyse on yhteisistä tutkintaryhmistä annetun puitepäätöksen muuttamista koskevasta ehdotuksesta (COM(2021) 20 final) ja eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä annetun direktiivin muuttamista koskevasta ehdotuksesta (COM(2021) 21 final).

Ehdotusten tarkoituksena on saattaa yhteisistä tutkintaryhmistä annetun puitepäätöksen ja eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä annettu direktiivin tietosuojasäännöt lainvalvontatarkoituksessa käsiteltyjen henkilötietojen suojasta annetussa direktiivissä (ns. rikosasioiden tietosuojadirektiivi) vahvistettujen periaatteiden ja sääntöjen mukaisiksi vahvan ja johdonmukaisen tietosuojakehyksen luomiseksi unioniin.

Muutosehdotusten taustalla on komission 24.6.2020 antama tiedonanto, ”Toimet aiemman kolmannen pilarin säännöstön yhdenmukaistamiseksi tietosuojasääntöjen kanssa” (COM(2020) 262 final). Tässä tiedonannossa käsiteltiin uudelleentarkastelua, joka komission on tehtävä rikosasioiden tietosuojadirektiivin 62 artiklan 6 kohdan mukaisesti yhdenmukaistaakseen unionin hyväksymät säädöksiä rikosasioiden tietosuojadirektiivin kanssa. Tiedonannossa määritettiin kymmenen säädöstä, jotka olisi yhdenmukaistettava rikosasioiden tietosuojadirektiivin kanssa, ja niiden toteuttamisaikataulu. Vastaavia muutosehdotuksia on siis tulossa vielä lisää.

Nyt ehdotettuja muutoksia voidaan pitää tarpeellisina yhdenmukaistamaan sääntelyä rikosasioiden tietosuojadirektiivin kanssa. U-kirjelmän mukaista Suomen kantaa niihin voidaan pitää perusteltuna.

Erityisen tarpeellisena voidaan pitää yhteisistä tutkintaryhmistä annetun puitepäätöksen käsittelytarkoituksia koskevan 1 artiklan 10 kohdan muuttamista. Säädetyt käsittelytarkoitukset menevät pidemmälle kuin rikosasioiden tietosuojadirektiivissä ja tämä edellyttää muutosta sääntelyn yhdenmukaistamiseksi. Tällä on vaikutusta myös kansalliseen lainsäädäntöön, kuten U-kirjelmässä on tuotu esiin.

Voin yhtyä myös U-kirjelmän viranomaisvaikutuksia koskevassa kohdassa esitettyyn valtioneuvoston arvioon siitä, että komission ehdottamilla muutoksilla olisi toimivaltaisten viranomaisten lainsäädännön soveltamista selkiyttävää vaikutusta. Toki tilannetta, jossa erityisesti eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä annetun direktiivin mukaiseen henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin jatkossakin joko lainvalvontatarkoituksessa käsiteltyjen henkilötietojen suojasta annettua direktiiviä tai yleistä tietosuoja-asetusta sen mukaan, tapahtuuko käsittely rikosoikeudellisen vai muun kuin rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä, ei voida pitää erityisen selkeänä. Vastaava tilanne toimivaltaisilla viranomaisilla on kuitenkin osin jo voimassa olevan kansallisenkin sääntelyn perusteella, eikä tiedossa ainakaan vielä ole, että se olisi aiheuttanut erityisiä tulkintaongelmia.

Apulaistietosuojavaltuutettu Råman Jari 91204937R

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi tarvittaessa tarkistaa tietosuojavaltuutetun toimiston kirjaamosta.